SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 2. julija 2009 *

V zadevi C-7/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska) z odločbo z dne 7. decembra 2007, ki je prispela na Sodišče 9. januarja 2008, v postopku

Har Vaessen Douane Service BV

proti

Staatssecretaris van Financiën,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, M. Ilešič, A. Tizzano, E. Levits (poročevalec) in J.-J. Kasel, sodniki,

* Jezik postopka: nizozemščina.

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodna tajnica: R. Şereş, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. marca 2009,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Har Vaessen Douane Service BV R. N. van der Paardt in C. Bouwmeester, odvetnika,

– za nizozemsko vlado C. Wissels in M. de Mol, zastopnici,

– za Komisijo Evropskih skupnosti S. Schønberg in M. van Beek, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. aprila 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 27 Uredbe Sveta (EGS) št. 918/83 z dne 28. marca 1983 o sistemu oprostitev carin v Skupnosti (UL L 105, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 3357/91 z dne 7. novembra 1991 (UL L 318, str. 3, v nadaljevanju: Uredba št. 918/83, kakor je bila spremenjena).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Har Vaessen Douane Service BV (v nadaljevanju: Har Vaessen), družbo nizozemskega prava s sedežem na Nizozemskem, in Staatssecretaris van Financiën, ker ta organ družbi Har Vaessen ni odobril oprostitve iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, v zvezi z uvozom CD plošč in magnetnih trakov.

Pravni okvir

3 Prvotna različica Uredbe št. 918/83 v poglavju I z naslovom „Oprostitev uvozne dajatve“ vsebuje člen 27, ki določa:

„Ob upoštevanju člena 28 se lahko vse pošiljke, poslane prejemniku v pisemski ali paketni pošti, ki vsebujejo blago, katerega skupna vrednost ne presega 10 [EUR], uvozijo brez uvozne dajatve.“

4 Ta določba je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 2287/83 z dne 29. julija 1983 o določbah za izvajanje člena 127 Uredbe Sveta (EGS) št. 918/83 (UL L 220, str. 12). Člen 1 Uredbe št. 2287/83 določa:

„Oprostitev carine v smislu člena 27 Uredbe (EGS) št. 918/83 velja le za pošiljke, ki se pošiljajo v pisemski ali paketni pošti in se pošiljajo neposredno iz tretje države fizični ali pravni osebi v Skupnosti."

5 V tretji uvodni izjavi Uredbe št. 2287/83 je ta sprememba pojasnjena tako:

„Ker je treba preprečiti, da bi podjetja z ustvarjanjem posebej za ta namen predvidenih dejavnosti ali umetnim prenašanjem obstoječih dejavnosti izrabila [oprostitev iz člena 27 Uredbe št. 918/83] in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na skupnem trgu; ker je za preprečevanje tega izkrivljanja primerno, da se prej omenjene pošiljke, ki so bile pred sproščanjem v promet predmet drugega carinskega postopka, izvzame iz oprostitve uvoznih dajatev; ker se lahko zato carinska oprostitev uporablja le za pošiljke zgoraj omenjene kategorije, ki se fizični ali pravni osebi v Skupnosti pošljejo neposredno iz tretje države."

6 S členom 1 Uredbe (EGS) št. 3357/91 je bila omejitev iz člena 27 Uredbe št. 918/83 za poštne pošiljke umaknjena.

7 V prvi uvodni izjavi Uredbe (EGS) št. 3357/91 je v zvezi s spremembami člena 27 Uredbe št. 918/83 navedeno to pojasnilo:

„ker je treba upravno poenostavitev iz člena 27 Uredbe Sveta (EGS) št. 918/83 […], nazadnje spremenjene z Uredbo (EGS) št. 4235/88 […], uporabljati, če naj bo učinkovita, za vse uvoze pošiljk blaga zanemarljive vrednosti."

8 Člen 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, torej določa:

„Ob upoštevanju člena 28 se lahko vse pošiljke, sestavljene iz blaga zanemarljive vrednosti, ki se pošiljajo neposredno iz tretje države prejemniku v Skupnosti, uvozijo brez uvoznih dajatev.

‚Blago zanemarljive vrednosti' pomeni blago, katerega vrednost ne presega skupaj 22 [EUR] na pošiljko."

Postopek v glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

9 Družba Har Vaessen je prevozna družba, ki je v obdobju od 12. novembra 1998 do 28. oktobra 1999 za družbo ECS Media BV (v nadaljevanju: ECS) s sedežem na Nizozemskem predložila deklaracije za sprostitev v prosti promet CD plošč in magnetnih trakov.

10 To blago, katerega posamična vrednost ne presega 22 EUR, so pred tem naročili posamični kupci pri družbi ECI voor Boeken en Platen BV (v nadaljevanju: ECI), ki je matična družba družbe ECS in ima prav tako sedež na Nizozemskem. Na podlagi sporazuma med družbama ECS in ECI slednja družbi ECS posreduje naročila, ta pa nato pripravi blago za odpravo iz distribucijskega centra v Švici. Blago, opremljeno s spremnim dokumentom T, je kot skupna pošiljka nato predano družbi Har Vaessen za prevoz do distribucijskega centra na Nizozemskem, od koder ga strankam družbe ECI posamično dostavi družba PTT Post BV, ki je družba nizozemskega prava (v nadaljevanju: PTT).

11 Na vsakem posameznem paketu je označeno ime stranke, ki ji je blago namenjeno, priložen pa je tudi virman za izvedbo plačila.

12 V deklaraciji za sprostitev zadevnega blaga v prosti promet je družba Har Vaessen zahtevala oprostitev na podlagi člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, ki pa je bila zavrnjena. V odločbi o odmeri z dne 29. decembra 1999 je bilo tako med drugim zahtevano plačilo carinskih dajatev v višini 436.907,60 NLG, kar je znašalo približno 198.260,02 EUR.

13 Ker je Staatssecretaris van Financiën po neuspešni pritožbi družbe Har Vaessen potrdil zahtevo za plačilo, je ta družba zoper navedeno odločbo vložila pritožbo pri Tariefcommissie, ki jo je med postopkom nadomestilo Gerechtshof te Amsterdam.

14 To sodišče je predlog družbe Har Vaessen zavrnilo z obrazložitvijo, da je treba za prejemnika blaga v smislu člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, šteti družbo ECI, in ne strank, ki so naročila poslale posamično. Te stranke nikakor niso bile vključene v carinski postopek, saj niso bile niti carinske dolžnice niti lastnice poslanega blaga. Glede na te okoliščine je to sodišče ugotovilo, da blago, ki je sporno v postopku

v glavni stvari, ni bilo neposredno poslano posamičnim strankam kot prejemnikom v smislu člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena.

15 Družba Har Vaessen je pri predložitvenem sodišču zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo.

16 Hoge Raad der Nederlanden dvomi, da je za skupne pošiljke, kakršne so sporne v postopku v glavni stvari, mogoče odobriti oprostitev; v podporo temu navaja dva razloga.

17 Prvič, če je skupna pošiljka dejansko sestavljena iz različnega blaga zanemarljive posamične vrednosti in je njegov namembni kraj drugačen za vsakega od posamičnih proizvodov, namen upravne poenostavitve, ki upravičuje oprostitev iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, v takem primeru ni upošteven, saj stroški carinjenja ne presegajo vseh carinskih dajatev, ki jih je treba pobrati.

18 Drugič, za preprečitev zlorab v zvezi z oprostitvijo iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, bi se pojem „neposredna pošiljka“ lahko razlagal tako, da je omejen na primere, v katerih ima pogodbena stranka prejemnika blaga sedež v tretji državi. V postopku v glavni stvari pa je sporna pošiljka, sestavljena iz različnega blaga, njegovi prejemniki, ki prebivajo na Nizozemskem, pa so stranke družbe, ki ima sedež na Nizozemskem.

19 V teh okoliščinah je Hoge Raad der Nederlanden prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 27 Uredbe [št. 918/83, kakor je bila spremenjena], razlagati tako, da se je mogoče sklicevati na oprostitev, navedeno v tem členu, za pošiljke blaga, ki imajo sicer – gledano posamično – zanemarljivo vrednost, vendar se pošiljajo kot skupna pošiljka, pri čemer skupna vrednost tako poslanega blaga presega mejno vrednost iz [navedenega člena] 27?

2. Ali je treba pri uporabi člena 27 Uredbe [št. 918/83, kakor je bila spremenjena] izhajati iz tega, da pojem ‚pošiljke […] ki se pošiljajo neposredno iz tretje države prejemniku v Skupnosti' zajema tudi primer, v katerem je blago pred pošiljanjem prejemniku sicer v tretji državi, vendar je sedež prejemnikove pogodbene stranke v Skupnosti?"

Vprašanji za predhodno odločanje

20 Z vprašanjema za predhodno odločanje, ki ju je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče sprašuje, ali okoliščini – prvič, da je blago, ki je sporno v postopku v glavni stvari in katerega posamična vrednost ne presega 22 EUR, pri carinjenju predstavljeno kot skupna pošiljka, katere vrednost presega tisto iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, in, drugič, da ima pogodbena stranka, ki je naročila blago, to je družba ECI, sedež v Skupnosti – preprečujeta, da bi se za to blago uporabila oprostitev iz te določbe.

21 Najprej je treba opozoriti, da se določbe, ki določajo oprostitve carinskih dajatev, razlagajo tako, kot so zapisane (glej po analogiji sodbo z dne 12. decembra 1996

v združenih zadevah Olasagasti in drugi, od C-47/95 do C-50/95, C-60/95, C-81/95, C-92/95 in C-148/95, Recueil, str. I-6579, točka 20).

22 V obravnavani zadevi člen 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, določa, da se lahko pošiljke, sestavljene iz blaga zanemarljive vrednosti, torej vrednosti, ki ne presega 22 EUR, ki se pošiljajo neposredno iz tretje države prejemniku v Skupnosti, uvozijo brez uvoznih dajatev.

23 Eden od pogojev, ki jih je treba izpolniti za odobritev te oprostitve, je torej v skladu s to določbo določen na podlagi vrednosti poslanega blaga, ki ne sme presegati 22 EUR.

24 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da so bile pošiljke, ki so sporne v postopku v glavni stvari in za katere nizozemski organi niso odobrili oprostitve, ker je njihova skupna vrednost presegala 22 EUR, sestavljene iz posamičnih paketov, katerih posamična vrednost ne presega 22 EUR, ki so bili za sprostitev v promet v Skupnosti prijavljeni skupaj. Te pakete, ki so bili v takšni skupni pošiljki sprva poslani v distribucijski center družbe PTT, je ta nato posamično razpošiljala strankam družbe ECI.

25 Kot poudarja predložitveno sodišče, je v teh okoliščinah za uporabo člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, vrednost pošiljk, kakršne so te v obravnavani zadevi, treba presojati glede na identiteto prejemnika blaga, to je strank družb ECI ali PTT.

26 V obravnavani zadevi ni sporno, da je na vsakem paketu, ko ga prevzame družba Har Vaessen, naveden naslov stranke družbe ECI.

27 Nizozemska vlada poudarja, da je na obrazcu carinske deklaracije, ki je sporen v postopku v glavni stvari, v polju 8 kot prejemnik označena družba PTT.

28 Ta argument sam po sebi ni upošteven. Poleg dejstva, da bi lahko šlo za napako, iz sodnega spisa izhaja – kot poudarja generalna pravobranilka v točki 34 sklepnih predlogov – da je bil seznam strank družbe ECI, na katere so bili naslovljeni posamični paketi, priložen obrazcu deklaracije, ki je sporna v postopku v glavni stvari.

29 Poleg tega je blago v paketu namenjeno temu, da ga na koncu uporablja stranka družbe ECI, ki je njegov posamični prejemnik. Blago so namreč pri družbi ECI dejansko naročile stranke, ki jih je zato mogoče šteti za uporabnike, v nasprotju z družbama Har Vaessen in PTT, ki sta kot prevoznika le vmesni člen distribucijske verige, ki povezuje družbo ECI z njenimi strankami, ki so končni prejemniki blaga.

30 Lahko sklepamo, da je pošiljke, sporne v postopku v glavni stvari, treba obravnavati kot združevanje različnih paketov s posamično vrednostjo, ki ne presega 22 EUR, katerih prejemniki so stranke družbe ECI, in zato šteti, da se jih v skladu s členom 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, lahko oprosti uvoznih dajatev.

31 To razlago potrjuje besedilo člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, ki pri odobritvi oprostitve za blago ne razlikuje med načini njegovega prevoza, tako da ni mogoče domnevati niti, da – v postopku v glavni stvari – stranke družbe ECI niso prejemniki blaga od trenutka, ko to zapusti tretjo državo, niti, da za to blago ni mogoča oprostitev.

32 Čeprav je bila v prvotni formulaciji člena 27 Uredbe št. 918/83 oprostitev omejena na poštne pošiljke blaga, ki ne presegajo vrednost 10 EUR, je bil s členom 1 Uredbe št. 3357/91 odstranjen pogoj v zvezi z načinom pošiljanja, tako da je uporaba oprostitve iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, mogoča tudi pri drugih načinih pošiljanja. Tako to, da so za prevoz blaga, ki ga opravi pošiljatelj, kakršen je družba Var Haessen, iz logističnih razlogov pred carinjenjem posamične pošiljke združene, ne more povzročiti zavrnitve oprostitve za to blago, tudi če ni poslano po pošti, a izpolnjuje pogoje, določene v členu 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena.

33 Ta razlaga poleg tega ustreza namenu člena 27, kot je naveden v prvi uvodni izjavi Uredbe št. 3357/91, namreč da je oprostitev iz te določbe namenjena upravni poenostavitvi carinskih postopkov.

34 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora Svet Evropske unije pri sprejemanju določb o oprostitvah carinskih dajatev med drugim upoštevati težave, s katerimi se srečujejo nacionalni carinski organi (glej po analogiji sodbo z dne 3. decembra 1998 v zadevi Schoonbroodt, C-247/97, Recueil, str. I-8095, točka 23).

35 Čeprav lahko namen upravne poenostavitve – kot v svojih stališčih navaja nizozemska vlada – zajema primere, v katerih stroški carinjenja presegajo carinske dajatve, pa lahko zajema tudi druge primere.

36 Tako bi zavrnitev oprostitve iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, za pošiljke, kakršne so sporne v postopku v glavni stvari, in to kljub dejstvu, da vrednost posameznih paketov ne presega 22 EUR, lahko povzročila, da bi pošiljatelj, da bi bil

upravičen do te oprostitve, v carinjenje predložil vsako pošiljko posebej. Takšna pomnožitev postopkov pa ne ustreza opredeljenemu namenu upravne poenostavitve.

37 Poleg tega bi morali nacionalni carinski organi v primeru neuporabe oprostitve za pošiljke, kakršne so sporne v postopku v glavni stvari, določiti skupni znesek carine za pošiljko, v kateri je veliko proizvodov. To prav tako ne bi ustrezalo namenu upravne poenostavitve, h kateri teži zakonodajalec Skupnosti.

38 Zato dejstvo, da so paketi, ki so sporni v postopku v glavni stvari in katerih vrednost ne presega 22 EUR, za pošiljanje v Skupnost pri carinjenju prijavljeni skupaj, ne pomeni ovire za oprostitev, saj je prejemnik vsakega od teh paketov ob pošiljanju iz tretje države znan.

39 Vendar pa iz tretje uvodne izjave Uredbe št. 2287/83 izhaja, da je treba tako oprostitev zavrniti, če bi pomenila zlorabo pravice.

40 Prav to je predložitveno sodišče izpostavilo v drugem vprašanju za predhodno odločanje, ko je poudarilo, da ima v obravnavani zadevi pogodbena stranka prejemnikov blaga, ki se sprošča v promet, to je družba ECI, sedež v Skupnosti, in ne v tretji državi, od koder se blago pošilja.

41 Prvič, treba je ugotoviti, da glede na besedilo člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, za oprostitev carinskih dajatev ni določen pogoj, da mora imeti pogodbena stranka prejemnikov blaga sedež zunaj Skupnosti.

42 Drugič, treba je opozoriti, da je v skladu s tretjo uvodno izjavo Uredbe št. 2287/83 primerno, da se zaradi preprečevanja zlorab v zvezi s carinskimi oprostitvami in izkrivljanja konkurence, ki iz tega izhaja, pošiljke blaga, ki so bile pred sproščanjem v promet v Skupnosti predmet drugega carinskega postopka, izvzame iz oprostitve carinskih dajatev. Zato se lahko odobri oprostitev le za pošiljke, poslane neposredno iz tretje države prejemniku, ki je fizična ali pravna oseba v Skupnosti.

43 Vendar le zaradi dejstva, da ima družba ECI sedež na ozemlju Skupnosti, ni mogoče šteti, da je bilo blago, ki je sporno v postopku v glavni stvari, pred sproščanjem v promet v Skupnosti predmet drugega carinskega postopka. Vsekakor in brez poseganja v preverjanja, ki jih bo v tej smeri opravilo nacionalno sodišče, pa iz Sodišču predloženega spisa ne izhaja, da je bilo to tako pri pošiljkah, ki so sporne v postopku v glavni stvari.

44 Vendar nizozemska vlada trdi, da v obravnavani zadevi ne gre za zlorabo pravic toliko zaradi pridobitve oprostitve carinskih dajatev kot predvsem zaradi poskusa družbe ECI, da bi bila oproščena plačil prometnega davka. Ker člen 101 nizozemskega carinskega zakona določa, da je blago, za katerega velja oprostitev iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, oproščeno tudi prometnega davka, se je družba ECI obrnila na distribucijski center zunaj Skupnosti, da bi najprej prejela oprostitev carinskih dajatev in nato v zvezi s tem še oprostitev plačila prometnega davka. Ta družba bi tako pridobila finančno prednost, zaradi česar bi prišlo do izkrivljanja konkurence v razmerju do drugih družb, ki delujejo v istem sektorju in svoje blago strankam pošiljajo z ozemlja Skupnosti.

45 V zvezi s tem je treba poudariti, da se razlaga člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, ki jo zastopa nizozemska vlada, nanaša na preprečevanje zlorab v zvezi z oprostitvijo plačila prometnega davka, in ne zlorab v zvezi z oprostitvijo, določeno v tem členu.

46 Vendar je, kot v točkah od 56 do 60 sklepnih predlogov poudarja generalna pravobranilka, po eni strani Kraljevina Nizozemska sama izbrala sistem, v katerem je oprostitev plačila prometnega davka vezana na odobritev oprostitve iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena. Po drugi strani pa lahko v skladu s sodno prakso sodišč Skupnosti, ki jo navaja nizozemska vlada, države članice zavrnejo dodelitev finančne ugodnosti na področju davka na dodano vrednost, če bi njena pridobitev pomenila zlorabo. Zato se na boj proti zlorabam v zvezi z oprostitvami plačila prometnega davka ni mogoče sklicevati pri razlagi člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena.

47 Poleg tega je v zvezi z očitanim izkrivljanjem konkurence, ki naj bi v obravnavani zadevi koristilo družbi ECI, treba ugotoviti, da odločitev take družbe, da bo svoje blago pošiljala iz tretje države članice, nujno povzroči stroške v zvezi s prevozom blaga ter stroške v zvezi s carinskimi postopki pri uvozu, teh stroškov pa nimajo nujno družbe, ki delujejo v istem sektorju in pošiljajo svoje blago iz Skupnosti.

48 Zato in brez poseganja v preverjanja, ki jih mora opraviti nacionalno sodišče, oprostitve iz člena 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, v okoliščinah obravnavane zadeve ni mogoče zavrniti samo zaradi dejstva, da ima družba ECI sedež v Skupnosti.

49 Iz navedenega izhaja, da je treba člen 27 Uredbe št. 918/83, kakor je bila spremenjena, razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se skupne pošiljke blaga, katerega dejanska skupna vrednost sicer presega mejo, določeno v členu 27, vendar pa ima – gledano posamično – zanemarljivo vrednost, uvozijo brez uvoznih dajatev, če je vsak paket iz skupne pošiljke posamično naslovljen na prejemnika na ozemlju Skupnosti. V zvezi s tem dejstvo, da ima pogodbena stranka teh prejemnikov sedež v Skupnosti, ni pomembno, če je blago tem prejemnikom poslano neposredno iz tretje države.

Stroški

50 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 27 Uredbe Sveta (EGS) št. 918/83 z dne 28. marca 1983 o sistemu oprostitev carin v Skupnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EGS) št. 3357/91 z dne 7. novembra 1991, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se skupne pošiljke blaga, katerega skupna vrednost sicer presega mejo, določeno v členu 27, vendar pa ima – gledano posamično – zanemarljivo vrednost, uvozijo brez uvoznih dajatev, če je vsak paket iz skupne pošiljke posamično naslovljen na prejemnika na ozemlju Evropske skupnosti. V zvezi s tem dejstvo, da ima sama pogodbena stranka teh prejemnikov sedež v Evropski skupnosti, ni pomembno, če je blago tem prejemnikom poslano neposredno iz tretje države.

Podpisi